

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Feloldó szerkesztő háborús kósa miatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Bácskényi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 „ Egy hónapra 1 „ 20

Kórházak — iskolák.

Makó, dec. 9.

Makó város speciális viszonyait tekintve, körülbelül el lehet mondani, hogy a háború következtében berendezett kórházak a tanügynek ártottak legjobban, mert ugyazólván kontalanokká tették az iskolás gyermekeket. Ezzel ugyan nem akarjuk azt állítani, hogy szükség esetén az iskolából ne lehessen kórházat alkotni, hogy iskolákat nem szabad kórházaknak berendezni. Ellenkezőleg, ha már majd nem fogunk más helyiségekkel rendelkezni, akkor az iskolákat kell sebesült katonáink számára kórházakul felhasználni.

Nálunk az a baj és mondhatnók talán azt is, hogy igen nagy hiba, hogy először az iskolákat áldoztuk fel kórházaknak, pedig lettek volna más alkalmas helyeink is e nemese célra és nem kellett volna éppen olyan nemese, mint fontos cél: a népoktatás miatt ha nem is teljesen feláldozni, de megnyomorítani.

Remélem, hogy a honvédelmi miniszter néhány nappal ezelőtt leirt Makó városához és 200 sebesült katonára számra kért ápolást, illetve kórházat. A hatóság úgy intézkedett, hogy a sebesült katonákat a polgári leányiskolában, a mellette levő állami elemi iskolában és a kaszinó épületében helyezik el.

Tekintettel arra a körülményre, hogy a diákinternátust, mint iskolai növendékek otthonát már kórháznak rendezték be, nem volt a legkevésbé sem helyes a polgári és állami iskolának átengedése, mikor még igen megfelelő, más helyekkel rendelkezünk.

A kaszinó, azonban elég helytelenül, bizonyos feltételekhez kötötté helyiségeinek kórház céljára való átengedését, mit teljesíteni nem lehetett, így most már azokat a sebesült katonákat, kiket a kaszinó helyiségeiben akartak elhelyezni, a Deák Ferenc utcai elemi iskolában helyezik el. E szerint a két legnagyobb elemi iskola növendékei ki vannak szorítva helyükről és ezeknek tanítása meg van nyomorítva.

Most a város úgy akar a bajon segíteni, hogy az egyházakat keresi meg iskoláiknak bizonyos időben való átengedése iránt. Bizonyos felváltásokkal vezetett tanítással akarják pólozni a hajlékuktól megfosztott számos állami elemi iskolai növendéket. Ez jobb ugyan a semminél, de megnyomorítják vele úgy az állami, mint a felekezeti iskolai növendékek tanítását.

A kaszinónak átengedése igen fontos lett volna, mert a vele szemben levő ipartestület helyiségeivel együtt a legmodernabb kór-

házat képezte volna. De ott van a püspöki rezidencia is, melyet Glattfelder püspök, ez a humánus gondolkodású ember, minden körülmények között átengedni voltna. Ott van továbbá a városi szék-épület nagyterme és a megyeháza, de ilyen célra megfelelő a kereskedők egyletének tágas helyisége is. Erről volt ugyas szó, de kór-

ház ide sem került. Ha már minden áron iskolát akartak feláldozni, mért nem áldozták fel a kórházi célra különösen alkalmas gazdasági ismétlő iskolát? Makón lett volna tehát kórháznak megfelelő hely bőven, mégis az iskolákat áldozták fel ebben a városban, hol még néhány iskolát kellene a meglévőkhöz kiállítani.

emberek most a felsorolt községek határában mély sziklatüregekben laknak, ahol egész családok élnek. Az orosz foglyok, akiket Mogila és Zlatica környékéről hoztak, elmondták, hogy az osztrák magyar seregek gépjárművei az oroszok soraiban rettenetes pusztítást vittek véghez.

Mindenfelé verjük az orosz.

A futó orosz centrum nyomában.

Szerbiai haderőnk előnyomulása.

Galiciai harctéren elért hadi sikereink gyors visszavonulásra ösztönzik a Kárpátokba betört veszedelmes ellenséget. Futva vonulnak ki a hegyzorosok közül, miközben derék hadseregünk nemcsak sokat foglyul ejt közölték, de óriási károkat tesz embereikben is.

Óriási örömmel tölt el mindenkit, hogy haderőnk Szerbiában Belgrádtól délre győzelmesen nyomul az ország belsejébe és ma-holnap Nis is Belgrád soraiba jut.

Ma híreink a következők:

HÁBORUNK AZ OROSZOKKAL.

Az oroszok kiverése a Kárpátokból.

A Budapesti Tudósító jelenti: A Sáros és Zempénmegyébe betört ellenség csapatainak által szorítottva mindenütt visszavonulóban van. Csapataink több helyen galiciai területre nyomultak már előre és hazánk területében csak egy-két község van még ellenség kezében. Egy kisebb ellenséges hadoszlop Máramarosmegyében Toronyán való mutatkozása egyáltalában semmitléle jelentőséggel nem bír.

Sikeres harcok Galiciában.

Az orosz hadsziintéren a küzdelem a döntésért folyik. A Novoradomszkon át északnyugatra törő orosz erőket a támadó osztrák-magyar és német csapatok a Pietrkovtói délnyugatra fekvő területen visszaverték, miattl német

csapatok az ellenséget visszavonulásra kényszerítették.

Nyugat-Galicában szintén nagyobb arányu harcok folynak, a melyek még eldöntetlenek. Ezen a területen a mi csapataink a a németek tegnapi ismét 1500 oroszot fogtak.

A Kárpátokban a harcok tovább folynak. Némely helyen az ellenség nagyobb erőket ismét a hegygerincek mögé vont vissza.

Höfer vezérőrnagy, a vezérkari főnök helyettese.

1800 fogoly Ruttkán.

Ruttká, dec. 9.

Ma 1800 orosz foglyot szállítottak át a ruttkai állomáson. A foglyok között több tiszt is volt. Valamennyien származatuk állapotaiban voltak, hetek óta igen sokat nélkülöztek a most nagyon örülnek, hogy a fogság révén megszabadultak a nélkülözésektől. Többen mondták, hogy a harc vonalban fogságba jutásuk előtt napokig nem ettek.

A galiciai harcok.

Krakó, dec. 9.

A „Nova Reforma“ szeriut Krakóban nov. 16 ká óta szinte szüntelenül hallatszik az ágyudörgés. A Vielicka közelében levő Podatolicében nemrég az oda nagy számban érkezett kozákok igen sokat szenvedtek tűzserűgünk ágyuzásaitól. Sok halott és sebesült maradt ott és az orosz lovasságnek csak kis része tudott gyors futással menekülni. A Krakó körül fekvő Mogila, Raisko, Kozovice, Slepavavie és Vioncniki községek lakossága az ott folyó hadműveletek ellenére sem távozott el, az

HIREK A NYUGOTI HARCTÉRRŐL.

A németek új akciója.

Genf, dec. 9.

A „Journal de Genève“ jelenti: A nyugati harctéren kezdődő események még csak árnyékukat vetik előre. Belgiumban az egész fronton heves bombázás folyik, különösen Lampernissenél és Dixmuidentől nyugatra. Az Argonnokban már nyilvánvaló, hogy megindult a német akció. Az itt koncentrált német csapatok Gurie erdősegeinek északnyugati részét aláaknázták és fölrobbantították. Általában véve a frontnak ezen a részén igen heves csaták vannak folyamatban máris az erős francia és német csapattevek között. Elzászban tovább folynak a harcok.

Genf, dec. 9.

Belgiumban rendkívül heves ágyúharc folyik az egész fronton. Az áradás Dixmuidentől délre egyre emelkedik. A Lys és a Somme folyók között rendkívül heves ágyúharcokról kapnak jelentéseket a francia lapok. Különösen heves az ágyúharc Aix Neuveitől és Lens-től nyugatra. A Somme folyótól és Champagneban az egész fronton nyugalom uralkodik. Az Argonnokban új és új német támadásokról jönnek jelentések és hasonlóképpen friss energiát és nagy aktivitást mutat a német sereg a Wœvreben, ahol különösen a tűzserűg van szakadatlan munkában.

Az oroszok üldözése Lodztól keletre.

A hadriai arcvonalon a legutóbbi nagy eszűések által megromlott társviszonyok a csapatmozdulatok elé nagy nehézségeket gördítenek.

Aras-tól északra tegnap néhány ponton némi előhaladást teltünk. A liliei hadikórház tegnap legeell, valószínűleg gyujtogatás következtében, emberéletben azonban nem esett kár.

A franciáknak az az állítása,

hogyan az argonnei erdőségben előbbre jutottak volna, nem felel meg a tényeknek. A területen francia támadás már hosszabb idő óta egyáltalán nem történt. Mi ellenben állandóan tért nyerünk. Malanbourtsál, Varennesnél keletre, tegnap elfoglaltunk egy francia támaszpontot. Ez alkalommal az ezt megszállva tartó ellenségnek nagyobb része elesett. Az élelben maradtak — néhány tiszt és mintegy százötven főnyi legénység — hadifogságunkba jutottak. A franciáknak Nancytól északra levő hadállásuk ellen intézett támadását tegnap visszavertük.

A keleti hadszíntérről a kelet-poroszországi határról jelentősebb hír nem érkezett.

Észak-Lengyelországban a német csapatok a Lodzról keletre és délkeletre gyorsan visszavonuló ellenségnek közvetlenül nyomában vannak. Az oroszok a már tegnap jelentett rendkívül nagy, véres veszteségeiken fölül eddig mintegy ötezer foglyot és tízezer harci eszközt vesztek el, az ágyukhoz tartozó lövegerősítéssel együtt.

Dél-Lengyelországban említésre méltó esemény nem történt.

A belgák veszteségei az Ysernél.

Brüsszel, dec. 9.

Egy az Yser mentén tobródó véres harcokban résztvevő belga katonatiszt leveleiből tudjuk, hogy a belgák rettenetes veszteségeket szenvedtek. Egyes ezredeket valóságos megüledelnek a németek ágyai, különösen sok tiszt esik el. Egyetlen német lövedék egy katonazenekar felét megsemmisítette. A gránátoszred zászlóaljparancsnokai részben elestek, részben megsebesültek. A levél áradó hangon magasztalja a belga katonákat, akik hősi módjára védelmezik hazájuk még megmaradt földjét.

A lodzi győzelem jelentősége.

Berlin, dec. 9.

Merrath őrnagy a lodzi győzelemről ezeket írta a „Berliner Tageblatt”-ban: Ha az egész harcvasalat Lovictól északkeletre a Vistula felső folyásáig Krakó és Tarnov között vezetünk szemügyre, Lodzról oly győzelemről van szó, amelyet határozottan stratégiai-korrekciószerűnek lehet nevezni. Végérvényesen azonban csak akkor nevezhetjük így, ha az orosz visszavonuláshoz a német üldözés csatlakozik és ha a győzelmes német centrum eléggé erős, hogy az áltört orosz hadsereg északi és déli részei közé beékelje magát. Ez a lehetőség igen közel fekszik és bizonyos mértékben megkoronázása.

Hindenburg-féle hadműveleti tervnek, amely mindig alkalmazkodóan illeszkedik a helyhez. Most már az orosz hadsereg Dél-Lengyelországban arra van kényszerítve, hogy a Vistula felől való visszavonulást ellensége üldözése alatt tegye meg vagy elszakadjon a saját centrumától. Az irányt és a tempót ellentelük diktálja, de nemcsak az, amely nyugat felé áll szemben velük, hanem a Pillcától északra Pietrokovánál lévő győzelmes német centrum is. Északi

irányban ezt nem kerülheti ki az orosz hadsereg szárnya. A győzelmes német centrummal kerül itt szembe. Dél irányban szintén nem mozoghat, Szandomirig a felső Vistula akadályozza, ezen túl pedig az osztrák és magyar hadsereg győzelmes előnyomulása Nyugat-Galiciában. Ezek az utóbbi körülménynek fontos hírt az osztrák magyar vezérkar tegnap éjjeli jelentéséből tudjuk meg. Dél-Lengyelországban és Nyugat-Galiciában csak keveset használtak az orosz balszárnyak minden vilézsége és számbeli fölénye. Sorát stratégiai szempontból a német centrum fogja eldönteni és erre a döntésre az öveiségeseinknek dőlről és nyugatról való előnyomulása fogja rástíni a pecsétet.

A pétervári angol haditudósítók távirataiból meglehet állapítani, hogy a legutóbbi német előnyomulás az orosz offenzíva erejét jelentősen befolyásolta és keszítette az oroszok számításait. Az orosz vezérkar mai jelentése elkallgálja Lodz kifűrtését. E jelentés szerint a mai nap szűlőn változás nélkül telt el és azt mondja még a jelentés, hogy a küzdelem még folyik. A német támadásokat visszavetették.

Ezzel szemben a „Daily Mail” haditudósítója azt jelenti, hogy a németek hevesen támadtak és több ponton előre nyomultak.

A „Times” tudósítója azt jelenti, hogy a németek november 30-án megkezdtek Lodz bombázását. A harcokról így látszik, mintha Lodzot lángtenger venné körül. A németek szerdán indultak el Zgierzből, hogy Lodzot ostromolják.

SZERB HARCTÉR ESEMÉNYEI.

Péter király menekülni készül.

Bukarest, dec. 9.

A „Dimineața” jelenti Szófiából, hogy odaérkezett szerbiai menekülők állítása szerint Péter király pontosan ismeri Szerbia sulyos és kilátástalan helyzetét. A király komolyan foglalkozik a menekülésre való előkészületekkel és vagyonaát már biztonságba helyezte.

Szerbia helyzete rendkívül rosszabbodott.

Milano, dec. 9.

A Corriere della Sera, Olaszország legelterjedtebb lapja, mely a háború kitörésétől kezdve nagy optimizmussal írt mindig a szerb hadsereg helyzetéről. Belgrád elcete után már elvesztették lánya a szerbek ágyát. Ma a következőket táviratozzák a Corrierének Rómából, kétségtelenül nagyon beavatott forrásból:

Ideérkezett jelentések szerint a szerb löhadiszállás Nisba költözik, új székhelyet fog választani, valahol az ország belsejében, a szerb kormány is.

Ami Belgrád elfoglalását illeti, ez magában véve még nem rendkívül nagy fontosságú esemény, bármily izgalom fejezete is a szerb nemzet tragikus küzdelmének. Sokkal nagyobb

jelentősége van annak, hogy Szerbia helyzete általában észrevehetően rendkívül rosszabbodott.

Bár az egész nép hősiesség ellenállást tanúsít, nemcsak a szerb hadsereg, kétségtelenül megállapítható, hogy az osztrák-magyar hadsereg ha lassan is, de egészen biztosan halad előre napról-napra. Bár a külföldről jelentékeny segítség érkezett fegyverekben és élelmiszerekben, mégis érezhető már a hiány mindenben. Szerbiára nézve valóságos veszedelem, hogy a bolgár bandák elpusztították a Strumnica-állomás melletti vasúti hidat, ezzel Szerbiának egyetlen jó úja a nagyvilág felé, a szalonkii ut teljesen megsemmisült.

A nyegotini alagutat felrobbantották.

Szófia, dec. 9.

Ideérkezett jelentések szerint a szerb hadvezetés nagy csapatokat koncentrált Nyegotin környékén, hogy ezt a legfontosabb utvonalat, amelyen át élelmet és lőszerrel kap Oroszországból, megvédemmeljék. Közben azonban a szerbeknek ezt a fontos élelmészeti vonalat olyan szerencsétlenség érte, amelyet aligha bírnak kiheverni. A nagy alagút, amely Nyegotin és Biralin között van, fölrobbant és beomlott. A szerbek azt mondják, hogy az alagutat bolgár komilicsok robbantották föl.

Mit jelentenek a szerbek.

Szófia, dec. 8.

A szerb lapok és a szerb sajtóiroda részletes jelentések helyett csak annyit jelentenek a szerb harctér eseményeiről, hogy „A szerb csapatok az előrelépti hadműveleteket, amelyek az általános helyzethez alkalmazkodnak, elvéggezték.”

Pasics Szerbia sorsáról.

Róma, dec. 3.

Pétervárról érkezett jelentés szerint Pacics szerb miniszterelnök a Novoje Vramja egyik munkatársra előtt úgy nyilatkozott, hogy Szerbia sokkal súlyosabb helyzetben van, mint Belgium. A szerb hadsereg háromnegyed része mag van semmisítve, amit végre is nyíltan be kell már ismerni.

A Narodna Odbrana ujra működik.

Szófia, dec. 9.

A végvonaglásban vergődő Szerbia kirhadti orgyilkos szervezete, a Narodna Odbrana ujra hallat magáról. Szófiába érkezett szerb menekülők beszélték, hogy a Narodna Odbrana elhatározta, hogy elteszik láb alól Castriota Kriszján albán herceget, akiről azt állítják, hogy ő szervezte az albánoknak Ipek és Prizrend között több ízben megkísérelt betörését. A menekülők szerint a Narodna Odbrana

ezt a határozatot minden áron végre akarja hajtani és több tagja már el is indult Albániába, hogy az orgyilkosságot végrehajtsák.

Orosz municiók hajók a Dunán.

Szófia, dec. 9.

Hivatalosan jelentik, hogy Vidinben a beállott erős fagy miatt három Szerbiának szánt orosz municiók hajó oltrekedt a most nem tudják újukat folytatni a Dunán. A municiók hajók személyzete nem mer partra szállni.

AZ OROSZ-TÖRÖK HÁBORU.

A törökök megverték az oroszokat.

Konstantinápoly, dec. 9.

A löhadiszállás a következők között: Adzar vidékén új és sikeres összehúzóések voltak, miközben a török csapatok egy ágyú, egész sereg bombát, fegyvert és municiót zsákmányoltak az oroszoktól. Az oroszok dum-dum lövegeket használtak. Az orosz támadás a Van tótól keletre a török határon sikertelen maradt, ellenben a mi Revanduszról előnyomuló csapataink Szandubulakot 70 kilométernyire a mi hátrunktól az oroszoknak Asszerbeideanban egy fontos pozícióját megszálltuk.

A vörös félhold Bécében.

Bécs, dec. 9.

Megalakult a Vörös Félhold osztrák bizottsága. Elnökké Lichtenstein Tde hercege, a hadsége-lyező-bizottság vezetőjét választották meg. Blaque baj. követségi tanácsos, aki a megbelegedett török nagykövetet helyettesíti, közönséget moadtott a török kormány nevében a félhold javára megindított mozgalomért. Azt a hírt, hogy öfelsége 50.000 koronát adományozott a félholdnak, élénk ováclókkal fogadták. Bsrchtold Lipót gróf külügyminiszter, a föbbi közös miniszter, Siárgkha gróf miniszterelnök. Heinold báró belügyminiszter, a városi helytartó, a polgármester és más előkelőségek elváltak a tiszteletbeli eböcséget.

Törökország megújodása.

Konstantinápoly, dec. 9.

Murri bég kapitányt Von der Goltz basa főmersall szárazság-dévé neveztek ki. A lö marsall számára a Dajma Bagdse császárt palotában rendeztek be külön lakosztályt.

Konstantinápoly, dec. 9.

Aki basa Emir, a képviselői kamara alelnöke a Franciország elleni marakkói szent háboru vezérének, Abdel Maliknak testvére ma ideérkezett.

Konstantinápoly, dec. 9.

A lapok jelentik Szmirnából, hogy egy angol mechanikust, aki

egy dragacsi gyárban dolgozott és az angol tengerészetnél zászlós rangja van, hadifogolyként Mayneszába vitték.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

*Naptár. December 10. osütörtök. R. m. kath. Melki., Judit. Protestáns Melki., Judit. Görög orosz november 27. Perzs. Jak. Nap kel 7 óra 37 percor, nyugszik 4 óra 7 percor.

Időjárás. Az időjárásban lényeges változás nem várható. Sürgönyprognozsis: Változás nem várható. Déli hőmérséklet + 2 fok C.

— Közgyűlés a városnál. Makó város képviselőtestülete hétfőn tartja meg Galambos Ignác dr. polgármester előklésével december havi rendes közgyűlését.

— Csanádmegye adózása. Tokody Viktor kir. pénzügyigazgató Csanádmegyének mai ülésén jelentést tett a vármegye múlt havi adóbeszolgáltatásáról, mely az elmúlt hóban a múlt év november havához viszonyítva visszaesést mutat, ami a háborús állapotokat tekintve, természetes. Egyenes adómál 125011, haddijával 6402, tszgyasztási adómál 176988 korona visszaesése mutatkozik. A többi adónemeknél szintén spadt a bevétel.

— Sebesült katonák jöttek Makóra. Ma délután 5 órakor közel-lenül a szeb harcóról 200 sebesült katona érkezett Makóra. Ezek a szegény katonák egészen friss sebesültek, mert a hó 4 én sebesültek meg részint Aranyelovác, részint Valjéro köről. Sebelket mindjárt a harcórán látták el első kötéssel és egyenesen Makóra jöttek. Ezeknek a katonáknak leg-többje 4 hónap óta állandóan harcban állott. A megérkezett 200 sebesült katonát a város a két gőzfűtőbe vitette és így egészen meggyógyulva helyezték el a polgári leányiskolában, a szegedi-nál és a Desák Ferenc u'cai áll. elemi iskolában, hol friss téval és izletes vacsorával látták el őket.

— Magáncsomagforgalom a tábori postákkal. December 5 től bezárólag december 15 ig minden postahivatalhoz újból lehet csomagokat küldeni. A csomag súlya legfeljebb 5 kilogram, terjedelme pedig bármely irányban 60 centiméter lehet. Tartalmazhat ruházati cikkekön kívül könnyen nem romló élelmiszereket: fűszert, kávé, szalámit, sajtot, készcsokoládét, csokoládét, konzervet, stb. és dohányt, szivert is. A burkolat csak viaszos vászon vagy vízálló más szövet, avagy jól lezárózott faláda lehet. A címet lehetőleg magára a burkolatra vagy külön vászonzsopra úgy kell írni, mint a tábori postai leveleknél. A vászonzsopot nem szabad a burkolatra ragasztani, hanem tartósan oda kell varrni. Célszerű, ha a címet másolata a csomag belsejében el van helyezve. A feladó tartozik a szállítólevélre „szállítólevélre” szavakat felírni. A szállítólevél szelvényére csak a feladó nevét és lakását szabad feljegyezni. Bérmunkálási díj 60 fillér. Ha a csomagot a címzettnek bármely okból nem lehetne kézbesíteni, a tartalmat a rászoruló legényiség költi oszják szét.

— Felhívás a polgárőrökhöz. Pénteken a vásártéren ismét lóvásárlás lesz a katonaság részére, ezért felhívtnak a polgárőrök, hogy ezen a napon teljesítendő szolgáltnak beosztás végétt pénteken reggel től 7 órakor a vásártéren minél számosabban jelentkezzenek.

— Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek: Sz. Nagy Imre Öd. Zsófiával. — Házasságra jelentkeztek: Balázs Mihály Kics Máriaival. — Elhaltak: Papp Erzsébet, Foder Mihályné 21 éves, Gogolák István 58 éves, Kics Mihály József 3 hónapos, Koczás Imre 46 éves korában.

Csanádmegye a múlt hóban.

Az allspán havi jelentése.

Csanádmegye közigazgatási bizottsága ma délelőt tartotta meg Hervay István allspán előklésével december havi rendes ülését.

A közigazgatási bizottság ülésén az előadók tették meg rendes előadmányikat, melyeket a bizottság tudomásul vett. A havi előadmányok közül az allspán havi jelentést az alábbiakban közöljük:

Múlt havi jelentésomban megemlitem má, hogy a m. kir. földmiv. lésügyi s a belügyminisztérium egyetértőleg jóváhagyták a vármegye azon határozatát, amellyel a földmiv. lésügyi kormánytól 40000 korona vetőmagkölsőn felvételét mondotta ki. A felvett pénzösszeget két makói pénzintézetnél helyeztem el és abból a következő kölcsönöket folyósítottam: Mezőkovácsháza község részére 8000 koronát, Végegyháza község részére 1100 koronát, Dombiratos község részére 3700 koronát, Magyarszabolcs község részére 1540 koronát, Kunágota község részére 150 koronát. Mindeme községek képviselőtestületei szabályszerű határozattal vállalták el a szavatosságot a községi lakosság részére felvett kölcsönért.

A november hó 21 én tartott rendkívüli vármegyei közgyűlésen bejelentettem a főrvényhatósági bizottságnak, hogy elve a miniszterelnök urtól nyert felhatalmazással, a törvényhatóság nevében részt vettem a hadikölcsön jegyzésében, még pedig összesen 65000 koro a erejéig. A vármegye területén eszközölt jegyzések mennyiségét az alábbi adatok tüntetik föl: Makó város területén az összes jegyzés 1,757,750 koronát tett ki, amelyből 388463 korona készpénz, és 1,369,287 korona betét. A központi járás területén az összes jegyzés 438400 koronát tesz ki, ebből készpénz 181350 korona, betét 257050 korona.

A nagylaki járás területén az összes jegyzés 780,750 koronát tett ki, amelyből készpénz 242,750, betét 238,000. A kovácsházi járás területének összes jegyzése 404,650 koronát tesz ki, amelyből készpénz 349,350 kor., betét 550,000 korona. Hátra van még a battonyal járásnak a jegyzése, amelynek részletezését oszta még nem teljesíthetem, de jelenthetem, hogy ennek a járásnak a jegyzése is meghaladja a 6—700,000 koronát, úgy hogy a vármegye területén eszközölt jegyzés fölül van a 4 millió.

Örömmel jelenthetem azt is, hogy Makó város képviselőtestülete egyhangulag 200 ágyas hadikórház felállítását szavazta meg a közelmúlt napokban s megbizta a város vezetőségét, hogy a felszerelésről gondoskodjék. A kórház működéséről legközelebbi jelentésomban fogok megemlékezni.

A koleraveszedelem megszüntnek tekinthető a vármegye területén. Több mint három hét telt el az utolsó megbetegedés óta a bizony remélhető,

hogy a baj elfojtása gyökeresen megtörtént. Időközben Makón és Csanádpalotán fordult elő koleragyanus eset, amikről azoaban a bakteriologiai vizsgálattal negatív eredményt mutatott. A belügyminisztérium megbizásából dr. Téry Ödön vizsgálta fölül a tett óvintézkedéseket s vizsgálata eredményeképen a belügyminiszterim hivatalomhoz intézett leiratában elismerőleg nyilatkozott a Királyhegyesen fogatosított óvintézkedésekről. A mi kifogásolni valója volt, az Makó városára vonatkozott s már intézkedtem is, hogy a felsorolt hiányok megszünjenek.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(668)

89. fejezet.

A nagy művész.

Hát van-e olyan éva leánya a világon, akit a szépségére mondott bókók meg ne iugathatnának.

Mártának tetszett a gróf forró szenvedéye és nem vonta vissza kezét, midőn azt Del-Monte hévvel megragadta és ajkához emelte.

Drága sigora, legyen enyém.

Mária most gyorsan visszahuzta kezét és fölemelkedett.

Erről most ne beszéljünk, gróf ur.

Tehát visszautasít engem sigora, engem, aki kegyedet kiszabadítottam?

Erre Mária megindultan szólt. Igaz, ön szabadított ki a rablók kezéből.

Fogadja ezért legtorróbb hálfaimat.

Ameddig csak élek, háls szível gondolok erre és kéni fogom a jó istent, hogy áldásával halmozza el önt.

Ezszekkel, ezszekkel, gondolta magában Szeppanos, lehangon pedig ezt tette nozzá:

Jószág által meg vagyok hatos.

Szívének tisztasága még inkább fokozza szerelmemet.

Most egész érikében megismerem a drága kincset, melyet kegyedben bírok — a talán megörömlnek, ha ezt el kellene vesztelnem.

Majd erről még beszélünk, szóit Mária.

Az ön szívemet más aggodalmak gyötrik.

Nézzen utána kérem, megérkezett-e szerencsésen édes alyám.

Rejtéssel fölül el a gondolat, hátha ő is a szerencsétlenség áldozata.

Aggodalmát értem és méltánylom, mondá erre lovagiasan a gróf.

Utána nézek, mi történt az ön atyjával.

Még me, ebben az órában elutazom a szerencsétlenség színhelyére.

Tehát nem Rómában történt?

(Folyt. köv.)

Here polyva és tavaszi

arpa szalma

IRITZ MIKSÁNÁL

kapható, kazalonként és

ölenként.

Vevők figyelmébe

ajánlom 7 drb. marka, 2 ökör, 4 tinó, kétféves 1 drb. tehén, 40 drb. 8 hónapos szűd és 12 öi jó hereszén.

Szabó István bérlő, úrmői keresztöltés mellett.

Jóralvó, megbízható fiu tanulónak

felvétetik e lap nyomdájában.

Értesítés.

Értesítem a l. közönséget, hogy

mótoros fűrészemmel

és

kukorica morzsolómmal

bárhol jutányosan munkát vállalok. Tudakozódni Glück Samu cégnél.

Kitünő hegyi borok

literenként 80 fillér, öt liter vételnél 72 fillér literje, nagyobb vételnél olcsóbb. Vidékre 50 literen felül 52 fillér literje.

Iritz Sámuel üzv. cégnél

Makón.

Figyelem!

Uj vizmentes ponyvák és kender-zsákok, morzsolók és mérlegek, motoros favágó fűrészek, patentzáros tejes-kannák, kitünő torpedó karrosseriás 4 üléses autó, egy kitünő Yost-irógép olcsón eladók

Glück Samu cégnél Makón.

Elismert legjobb motorok!

Mária.

Világhírű eredeti „Körting” Diesel motorok

Szivőgáz

.. és benzinmotorok ..

Cséplőgarnitúrok benzin- és nyersolajkomobillal. Benzines magánjárók.

Megiepő ujdonság!

Nyersolajmotorok keresztfejvezetékekkel.

Gellért Ignác és Társa mérnöki iroda

Budapest, V. Koháry-utca 4. szám.

Saját érdekében kérjén! Italanul árajánlatot Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

Gazdasszonyok

!! figyelmébe !!

Cinből készült patent tejeskan-
nák olcsón kaphatók Glück Samu
x x x cégnél Makón. x x x

Száraz szalma

sertés perzselésre

Iritz Sámuel özv. cégnél
kapható.

LEGJOBB LIKÖRÖK ÉS RUM

készíthetők házilag a CSILLAG-ESSENCIAKKAL
a hozzájuk mellékelt készítési utasítás szerint.
Egy üveg kivonat ára 50 fill. Kapható egyedül

POPPER GYULA

drogériájában, Makó, (Főtér.)

Kapható következő fajokban:

Absinth	Kávé
Allasch kömény	Maraschline
Angol keserű	Meggy
Anisette	Monta
Ananász	Narancs
Cacao barna	Őszl Barack
Chartreuse	Rosztocsin
Csészárkörte zöld	Rózsa
Curaso	Vanilla
Kajszin	

Ha sikeresen akar hirdetni, hirdessen

A „MAKÓIFÜGGETLEN UJSÁG“-ba.

A HÁBORU

fejleményeire ugyszólván minden ember kíváncsi és meg-
keltőzettel szorgalommal olvassa azoknak a napilapoknak
híradásait, amelyről meg van győződve, hogy legjobb ér-
tesülései vannak. — Ma már — kevés kivétellel — minden

MAKÓI

ember csakis olyan újságot olvas, amelyből világosan látja,
hogy az a lap az ő szószólója is és az ő érzelmeivel egybe-
vág. Így nemhogy Makón, de vidéken sem nagyon sok

FÜGGETLEN

érzelmű ember van, akinek már kora reggel az asztalán ne-
volna a „Makói Független Ujság“ az napi száma újabbnál-
újabb hírekkel telve. — Ha pedig valakinek valami eladni,
venni vagy haszonbérbe adni valója van, ezen közkedvelt

UJSÁG

meghozza a kívánt eredményt, mert olcsóságánál és meg-
bízhatóságánál fogva Csanádvármegye legelterjedtebb napi-
lapjai között foglal helyet. — Egyszeri hirdetés minden-
kit meggyőz az elmaradhatatlan biztos siker felől. 0 0
Szerkesztőség és kiadóhivatal Széchenyi-tér 2 sz.

Miután kiadóhivatalunk elhatározta, hogy mindazoknak arc-
képeit, — akik a haretéren ontják vérüket e nehéz meg-
próbáltatások idején — albumban örökíti meg, felhívjuk
mindazokat, akik egy ilyen diszes albumban akarják látni
hozzátartozóik hü arcképét, azoknak fényképeit minél előbb
szerkesztőségünkbe behozni sziveskedjenek, úgy hogy

HŐSEINK

NAGY

ARCKÉP-CSARNOKA

mentől előbb kiadható legyen. Tehát mindenki, aki egy ilyen
arckép birtokában van, legyen az férj, apa, fiu, testvér,
vagy rokon, — siessen beadni fényképét és segítsen ben-
nünket ezen nemes cél elérésében. Befizetés az albumban
való megjelenésre 1 korona, egy ilyen diszes kiállítású al-
bum az összes helybeli és csanádmegyei hősök arcképével
1 korona és ezen képekről 20 drb. levelező-lap szintén 1
korona, amit részben az album előállítására, részben a vö-
rös-kereszt egyesület javára fordítunk. Kiadóhivatalunk célja
nem nyereség vágy, éppen ezért egy helybeli és csanádme-
gyei hősnak sem szabad hiányozni e diszes arckép-albumból.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett gyorsajtóján, Makón.